

LỊCH SỬ GIÁO XỨ

NỮ VƯƠNG CÁC THÁNH TỬ ĐẠO VIỆT-NAM

Wheat Ridge, Colorado

Phá Tế Phêrô Đặng Phi Hùng

• Nhà Thờ Chính Tòa Denver, Colorado

• Cộng Đoàn Công Giáo Việt Nam chuyển về giáo xứ thánh Ignatius.

• Thánh đường giáo xứ Presentation Of Our Lady.

• Văn phòng Cộng Đoàn Công Giáo Việt Nam tại khuôn viên thánh đường giáo xứ Presentation Of Our Lady..

ới con mắt Đức Tin, chúng ta tin rằng Thiên Chúa làm chủ lịch sử nhân loại, và dĩ nhiên lịch sử các quốc gia, các Dòng tu, các công ty, các hội đoàn... Giáo xứ Nữ Vương các Thánh Tử Đạo Việt Nam cũng không có ngoại lệ, nghĩa là Giáo xứ được thành hình đều nằm trong sự quan phòng đầy yêu thương và nhiệm mầu của Thiên Chúa. Hôm nay viết lại trang sử của Giáo xứ thân thương này, người viết cũng như người đọc, đều có chung một cảm nghĩ là chúng ta mắc nợ Thiên Chúa vì Hồng Ân bao la, và chúng ta cũng mắc nợ công sức của những vị tiền bối. Có được tâm tình biết ơn đó, chúng ta sẽ sống xứng đáng hơn trong cuộc sống hiện tại.

Phần I. Thời Kỳ Khai Sinh

Vào cuối năm 1975 và đầu năm 1976, khoảng vài chục gia đình Công giáo người Việt Nam ở Denver và các vùng phụ cận, cùng một Đức Tin và ngôn ngữ, đã tìm đến với nhau để thành lập một Cộng đoàn lấy tên “Cộng Đoàn Công Giáo Việt Nam” (The Vietnamese Catholic Community). Các tín hữu này đến từ bốn trại tạm cư: Camp Pendleton, California; Fort Chaffee, Arkansas; Indiantown Gap, Pennsylvania và Elgin Air Force Base, Florida. Họ là những người thuộc 3 miền Bắc, Trung và Nam phần. Họ định cư nơi thủ phủ Denver và các thành phố phụ cận như Westminster, Littleton, Aurora, Lakewood, Boulder... Có người phải lái xe tới 25 miles hay xa hơn. Họ đến với nhau qua những buổi họp mặt, cầu kinh và nhất là cùng nhau dâng Thánh lễ mỗi Chúa nhật và Lễ trọng tại hầm Nhà Thờ Chính Tòa của Tổng Giáo Phận Denver (đường Colfax và Logan). Ngoài ra, vào những dịp lễ lớn như Giáng Sinh, Phục Sinh, Cộng Đoàn cũng mượn Nhà thờ St. Bernadette, Lakewood, Nhà nguyện của Đại học Dòng Tên Regis (đường 52 và Lowell Blvd.) để dâng Thánh Lễ. Họ còn mượn Hội trường các trường trung học Lincoln và Kennedy để tổ chức văn nghệ và Tết Nguyên Đán v.v...

Hội Đồng Giám Mục Hoa-Kỳ đã liên lạc với Đức Tổng Giám Mục James Casey và Đức Cha phụ tá George Evans để nhờ các ngài tìm cho Cộng đoàn một Linh Mục nói tiếng Việt để lo Mục Vụ cho họ. Quả thật, Thiên Chúa đã quan phòng, trước tiên Dòng Tên đã gửi Cha Felip Gomez, SJ, người Tây Ban Nha, cựu giáo sư Giáo Hoàng Học Viện Đà Lạt, tới dâng Lễ và cử hành các Bí Tích cho Cộng Đoàn Việt Nam. Song song với việc phục vụ phần hồn, nhà Dòng cũng cử Cha Albert Bernard, SJ. (người Mỹ, tên Việt là An-Bình, đã từng phục vụ bên Việt Nam nhiều năm) đến giúp Cộng đoàn về phần an sinh và xã hội cùng với Cha Gomez. Cha An Bình có một căn hộ ở Sun Valley Housing Project (đường Federal Blvd. và đường số 10) dùng làm văn phòng dịch vụ giúp đỡ người Việt tị nạn. Nơi đây nhờ sự giúp đỡ của Cha, một số đồng anh chị em giáo hữu trong Cộng đoàn đã vào ở với giá thuê rất rẻ. Ngoài các Thánh Lễ Cha dâng tại Nhà Thờ Chính Tòa

chiều Chúa nhật, thỉnh thoảng Cha còn dâng lễ vào chiều Thứ Bảy cho Cộng đoàn tại Nhà Thờ Presentation of Our Lady (đường Julian và đường số 8).

Sau khi Cha Gomez chuyển đến nơi khác, nhà Dòng cử Cha Nguyễn Thế Minh, SJ đến phục vụ Cộng đoàn với tính cách tạm thời vì lúc đó ngài đang phụ trách chương trình tiếng Việt tại đài phát thanh Vatican. Dù tạm thời nhưng cha Minh đã thiết lập chặt chẽ một nền móng cho Cộng Đoàn sinh hoạt cho đến ngày nay. Ban Điều Hành tiên khởi của Cộng đoàn được bầu tại trụ sở USCC (United States of Catholic Conference) ở gần đường 38 và đường Irving, vào chiều ngày 24 tháng 7 năm 1976 trước sự hiện diện của 38 gia trưởng với nhiệm kỳ tạm thời 1 năm. Ông Phạm Văn Tước làm trưởng ban. Sau đó Cha Minh và Ban Điều Hành đã thành lập Ban Chấp Hành các Giáo khu. Các Giáo khu hồi đó lấy tên theo địa lý như: Khu Littleton, Khu Aurora, Khu Mexico, Khu Boulder, Khu Westminster, Khu Trung Tâm Denver, Khu Sun Valley, Khu Montbello, Khu Lakewood và Khu Arvada.

Các Sinh Hoạt:

- Mừng Bốn Mạng Cộng đoàn: Cộng đoàn nhận Các Thánh Tử Đạo Việt Nam làm bốn mạng. Lễ Bốn Mạng đầu tiên được Ban Điều Hành làm thời tổ chức tại Nhà Thờ Chính Tòa Denver ngày 5 tháng 9 năm 1976. Dịp này anh chị em giáo hữu cũng cầu nguyện và gửi lời chúc mừng về quê nhà nhân dịp Giáo hội Việt Nam có Hồng Y tiên khởi là Đức Hồng Y Giuse Maria Trịnh Như Khuê, Tổng Giám Mục Hà Nội. Thánh lễ mừng Bốn Mạng do Đức Cha phụ tá George Evans chủ lễ, đồng tế là Cha Quản nhiệm Nguyễn Thế Minh, SJ, và Cha Trần Thanh Minh, Quản Nhiệm Cộng đoàn Công giáo Colorado Springs với hầu hết các gia đình trong Cộng đoàn tham dự.

- Mừng Lễ Giáng Sinh: Cuối năm 1976, Cộng đoàn tiễn Cha Nguyễn Thế Minh, SJ và đón tiếp Cha Elizalde, SJ (người Tây Ban Nha, tên Việt là Phạm Công Thành, vừa về đến trụ sở Dòng tại Denver sau khi bị Việt Cộng trục xuất khỏi Việt Nam). Sau khi nhận nhiệm sở mới, Cha Thành thu xếp cho Cộng đoàn mừng Lễ Giáng Sinh tại Trường Đại Học Regis (đường 52 và đường Lowell).

Thời Cha Elizalde Thành, Cộng đoàn đã đón tiếp thêm một số rất đông giáo dân Việt Nam di tản đến Denver định cư. Vì nhu cầu tăng vọt, hầm Nhà Thờ Chính Tòa không đủ chỗ, Cha đã lo liệu cho Cộng đoàn về sinh hoạt tại Giáo xứ Thánh Ignatio of Loyola, Denver (đường 23th và đường York). Thánh Lễ đầu tiên được cử hành tại Nhà Thờ này vào ngày 20 tháng 2 năm 1977.

• Lễ kính Thánh Tâm Chúa, tại giáo xứ Presentation Of Our Lady.

• Cha Đỗ Linh Sáng dâng thánh lễ ngoài trời tại giáo xứ Presentation Of Our Lady.

• Cộng đoàn Công Giáo Việt Nam cung nghinh thánh tượng Mẹ Maria tại giáo xứ Presentation Of Our Lady.

• Tiệc mừng kính Thánh Tâm Chúa tại hầm hội trường sinh hoạt giáo xứ Presentation Of Our Lady.

Cũng tại Hội trường của Nhà Thờ Thánh Ignatiô ngày 10 tháng 7 năm 1977, Ban Điều Hành chính thức được bầu với nhiệm kỳ 1 năm. Chủ tịch là Ông Lê Văn Tâm.

Năm 1978 Cha Đaminh Nguyễn Phúc Thuần, SSS (Dòng Thánh Thể, từ Manila, Phi luật Tân) được cử về phục vụ Cộng đoàn thay Cha Thành đi giảng tĩn tâm Linh Thao cho Dòng Tên. Cha Thuần thành lập thêm 2 Giáo khu: Khu South Lincoln Park (sau nhập vào Khu Sun Valley) và Khu Đồng Tiến.

Qua sự giúp đỡ của Cha Benard, SJ (An Bình) Cộng đoàn dời về Nhà Thờ Presentation. Cha Thuần được Tổng Giáo Phận Denver chấp thuận cho nhập qui chế linh mục với thời gian 3 năm, hưởng lương bổng của một Cha phụ tá (associate) của Giáo xứ Presentation kiêm Quản nhiệm Cộng đoàn Việt Nam. Từ đó Cộng đoàn tá túc ở Giáo xứ này cho đến khi dời về Giáo xứ hiện nay tại Wheat Ridge.

Bầu tân Ban Điều Hành Cộng đoàn: vào tháng 7/1978 Cộng đoàn bầu lại Ban Điều Hành với nhiệm kỳ 2 năm (1978-1980) Ông Lê Văn Tâm tái đắc cử Chủ tịch. Cũng từ đây cha Quản Nhiệm và ông Chủ tịch làm việc rất đặc lực để đem lại cho Cộng đoàn nhiều điều lợi ích và mới mẻ. Ban Điều Hành lúc này có thêm nhiều Ban, Ngành. Giữa năm 1979, Giáo Xứ Presentation gặp khó khăn về tài chánh nên không thể đài thọ lương bổng và mọi phí khoản cho Cha Thuần, Đức Tổng Giám Mục Casey gửi văn thư cho ông Chủ tịch yêu cầu Cộng đoàn tài trợ lương bổng cho Cha Thuần mỗi tháng là \$550 (lương \$450 cộng \$50 hưu trí và \$50 bảo hiểm sức khỏe). Thời kỳ này Cộng đoàn thành lập ban Thừa Tác Viên Thánh Thể (sau này Giáo Phận đổi danh xưng là “Thừa Tác Viên Ngoại Thường cho Rước Lễ”- Huấn Thị Redemptioinis Sacramentum số 156). Do văn thư do Đức Cha Evans ký, Cộng đoàn có ba vị Thừa Tác Viên Thánh Thể tiên khởi.

Năm 1980, Cộng đoàn bầu Ban Điều Hành mới, nhiệm kỳ 1980-1982. Ông Nguyễn Văn Tài làm Chủ tịch.

Năm 1981, hết hạn nhiệm kỳ với Tổng Giáo Phận Denver nên Bề trên Dòng Thánh Thể chuyển Cha Thuần tới nhiệm sở mới. Trước khi Cha Thuần rời Denver, Tổng Giáo Phận Denver đã liên lạc với Bề trên Chi Dòng Đức Mẹ Đồng Công Hoa Kỳ ở Missouri (Congregation of Mother Coredeptrix - CMC) để xin một linh mục về làm Quản nhiệm cho Cộng đoàn. Bề trên Dòng đã cử Cha Anselmô Đình Vương Cần và Thầy Anrê Đỗ Linh Sáng tới Denver sau Ngày Thánh Mẫu năm 1981.

Tháng 7 năm 1982, Cộng đoàn cũng đã bầu lại Ban Điều Hành cho nhiệm kỳ 1982-1984. Ông Nguyễn Văn Tài tái đắc cử. Cha Cần, Thầy Sáng và Ban Điều Hành đã làm được một số công việc quan trọng như sau:

- Thành lập thêm Giáo khu Phêrô.
- Đoàn ngũ hóa và đặt tên “Đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể Kitô Vua” có khoảng 400 em vào các ngành: Ấu, Thiếu, Nghĩa Sĩ và Ban Huynh Trưởng
- Tạo mãi 100 phần mộ tại Hampden Memorial làm Nghĩa trang cho Cộng đoàn.
- Lập Hội Tương Trợ Bác Ái. (Sau này thời cha Ban đã có qui chế và nội qui riêng)

Trong thời gian này nhà dòng gọi thầy Sáng về học tiếp để tiến tới chức linh mục và gửi Cha Luca Đỗ Minh Vạn, CMC đến thay thế. Sau khi cha Sáng thụ phong linh mục, nhà Dòng lại chuyển Cha Vạn tới nhiệm sở mới và đưa Cha Sáng trở lại Denver.

Thời kỳ Cộng đoàn sống trong “đêm đen”! Trong thời gian này Cộng đoàn cũng bầu Ban Vận Động Xây Cát Thánh Đường. Cuộc họp diễn ra rất sôi nổi và sau 2 giờ, cử tri đã bầu được Ban Vận Động, Trưởng ban là Ông Nguyễn Đình Thông. Tuy nhiên bắt đầu từ ngày hôm sau, dư luận đa số bức xúc, nổi

lên vài phe nhóm chống đối vì một vị (qua đời) được bầu vào Ban Vận Động xưa nay không hề sinh hoạt với Cộng đoàn. Dù vậy, Ban Vận Động cũng đã tổ chức được một buổi Đại nhạc hội kiếm tiền cho Quỹ xây cất (Thứ Bảy 17 tháng 12 năm 1983 tại Lincoln High School – chỉ có Cha phụ tá đến). Thêm vào tình trạng chia rẽ đó, việc báo cáo tài chánh của Cộng đoàn lại không phân minh. Và sự chống đối ngày càng gia tăng, kéo theo Cha Quản nhiệm và Ban Điều Hành Cộng đoàn nhập cuộc! Giải quyết theo tình không được nên Cha Cần buộc lòng đăng một thông cáo trên Bản Tin của Cộng đoàn nêu đích danh 18 gia trưởng và cấm họ không được sinh hoạt với Cộng đoàn!

Những ngày kế tiếp đưa đến việc Ban Điều Hành Cộng đoàn ngưng hoạt động, rồi từ chức tập thể (tháng 12 năm 1983). Thời gian kế tiếp, vì nhu cầu cần người cộng tác và làm việc với cha Quản nhiệm, Cộng đoàn bầu Ban Điều Hành Lâm Thời I do Ông Lê Văn Toàn (qua đời) làm Trưởng (hoạt động được 5 tháng, từ tháng 12 năm 1983 – tháng 4 năm 1984) rồi Ban Điều Hành Lâm Thời II, Chủ tịch là Ông Phạm Văn Nghiệp (hoạt động được gần 2 năm, từ tháng 4 năm 1984 – tháng 3 năm 1986). Cộng đoàn lúc này lâm vào tình trạng hoang mang về sự mất mát tài chánh và tính cách pháp lý của Cộng đoàn. Nhiều phe nhóm, nhiều ý kiến, nhiều giằng co. Cuối cùng Đức Tổng Giám Mục Casey phải can thiệp bằng thông cáo hủy bỏ Bản Nội Quy cũ của Cộng đoàn và ra lệnh rút hai Trương mục của Cộng đoàn đang gửi ở ngân hàng ngoài để gửi vào Trương mục của Tổng Giáo Phận Denver.

Soạn thảo Bản Nội Quy mới: Ngày 18 tháng 3 năm 1984 lúc 1 giờ chiều trước Thánh Lễ, đông đủ quý chức trong Ban Điều Hành Lâm Thời, quý vị cố vấn, quý vị Trưởng khu và Ban Chấp Hành các Giáo khu, các Hội đoàn trong một buổi họp bất thường tại nhà thờ Presentation để soạn thảo Bản Nội Quy mới. Sau khi biểu quyết, Bản Nội Quy này đã được đệ trình Tổng Giám Mục Casey để xin phê chuẩn.

Ngày 9 tháng 7 năm 1984, Tổng Giám Mục Casey đã gửi một văn thư cho cha Quản nhiệm Cộng đoàn Đình Vương Cần trong đó ghi rõ: “Bản Nội Quy của Cộng đoàn Công Giáo Việt Nam tại Denver được hủy bỏ. Mọi Nội Quy khác trong tương lai không thể được lập ra nếu không do chính tôi chấp thuận. Trong khi chờ đợi Nội Quy mới, cha Quản nhiệm được quyền điều hành Cộng đoàn.”

Mừng tân Phó Tế Vĩnh Viễn: Ngày 16 tháng Sáu năm 1984 Cộng đoàn được vinh dự mừng lễ truyền chức Phó tế vĩnh viễn (Permanent Deacon) cho Thầy Giuse Lê Văn Tâm do Đức Tổng Giám Mục James Casey chủ phong và bài sai về phục vụ Cộng đoàn, nơi Thầy đã từng là Chủ tịch Ban Điều Hành Cộng đoàn. Thầy Tâm là một trong các Phó Tế người Việt Nam đầu tiên được thụ

• Cung nghinh kính Các Thánh Tử Đạo VN trong khi thánh đường mới được mua.

• Cung nghinh kính Các Thánh Tử Đạo VN trong khi thánh đường mới được mua.

• Nhà “pancake” được sửa sang dùng làm hội trường thánh Giuse.

• Nhà bank trở thành hội trường Thánh Tâm.

phong thiên chức Phó Tế tại Hoa-Kỳ.

Phần II. Trang Sử Cộng Đoàn

Cha Tadêô Nguyễn Ngọc Ban, CMC về thay Cha Cần. Thứ Sáu ngày 26 tháng 7 năm 1985, Cha Ban đã được Bề trên Dòng cử đến thay Cha Cần. Chúa Nhật 28 tháng 7 năm 1985 có Thánh lễ và tiệc mừng “tiễn cựu nghinh tân” tại Hội Trường Nhà thờ Presentation và ngày 5 tháng 8 cha Cần rời Denver.

Ngày 4 tháng 9 năm 1985 Bản Nội Quy Mới của Cộng đoàn đã được Đức Tổng Giám Mục Casey phê chuẩn, có hiệu lực từ ngày 10 tháng 9 năm 1985 và gửi tới cha Ban để thi hành. Ngày 27 tháng 10 năm 1985 cha John Hilton, Chương Ấn của Tòa Tổng Giám Mục, tới thăm Cộng đoàn và giải thích những điểm cần làm sáng tỏ trong Bản Nội Quy Mới của Cộng đoàn.

Ngày 24 tháng 11 năm 1985, Cha Quản Nhiệm và Ban Điều Hành đã quyết định bãi bỏ Giáo khu Trung tâm Denver và sát nhập giáo dân vào một trong các Giáo khu khác để tiện việc liên lạc và sinh hoạt. Và dùng Thánh Danh Chúa, Đức Mẹ và Các Thánh để đặt tên cho các Giáo khu thay vì dùng địa danh. Cho đến nay, Giáo xứ có tất cả 9 Giáo Khu: Thánh Gia, Thánh Tâm, Thánh Phêrô, Thánh Phaolô, Thánh Giuse, Đồng Tiến, Đức Mẹ Fatima, Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp và Đức Mẹ Lộ Đức.

Bầu cử Ban Thường Vụ Cộng Đoàn Công Giáo Việt Nam theo tinh thần Nội Quy mới: Trong thư kèm Bản Nội Quy mới gửi cha Ban ngày 4 tháng 9 năm 1985, Tổng Giám Mục Casey yêu cầu Cộng đoàn không tổ chức bầu Ban Thường Vụ sớm hơn tháng giêng 1986.

Chuẩn bị: Phải mất một thời gian khá dài để đi thăm viếng, làm quen, giải hòa và cổ động tinh đoàn kết, bác ái để lấy lại niềm tin. Cha Quản nhiệm và Cha phụ tá phối hợp với Ban Điều Hành Lâm Thời đi tới từng Giáo khu để giải thích và chọn những vị xứng đáng vào Ban Thường Vụ Cộng đoàn. Mỗi Giáo khu đề cử 3 người để Cộng đoàn bầu ra 4 vị là: Chủ Tịch, Phó Chủ Tịch, Thư Ký và Tài Chánh.

Chính ngày bầu: Ngày 15 tháng 3 năm 1986, lúc 10 giờ sáng tất cả quý vị trong Ban Điều Hành Lâm Thời, Ban Điều Hành các Giáo khu, và những vị được đề cử tham dự cuộc bầu trước Thánh Thể Chúa. Sau 2 giờ đồng hồ có 4 vị đã đắc cử: là Ông Trần Quang Vũ (qua đời) đắc cử chức Chủ tịch. Những ngày kế tiếp tân Chủ Tịch đã mời một số khác tham gia các Ban, Ngành của Ban Điều Hành Cộng đoàn. Bàn giao giữa Tân và Cựu đã được diễn ra vào Chúa nhật 30 tháng 3 năm 1986.

• Các anh em giáo dân đang đổ thêm nền nhà hội trường thánh Giuse.

• Lợp thêm mái nhà hội trường thánh Giuse.

• Các anh em giáo dân đang lợp mái nhà hội trường thánh Giuse.

• Các chị em giáo dân cũng phụ khuôn gạch xây tường hội trường thánh Giuse.

Đầu tháng 8 năm 1988 Cha Francis Đỗ Cao Tùng, CMC được Bề trên bổ nhiệm làm Cha phó thay Cha Sáng.

Cộng đoàn cũng có thêm 11 vị vào Ban Thừa Tác Viên Thánh Thể kể từ ngày 25 tháng 12 năm 1988.

Gây Quỹ xây Nhà Thờ qua việc làm Bingo, bán quán Ngày Thánh Mẫu, Hội chợ Xuân, Hội chợ Hè: Năm 1987 nhờ sự cố vấn, khuyến khích và giúp đỡ trực tiếp của Cha sở Giáo xứ Presentation là cha John Gibbon và Ông Gray, một giáo hữu, sau khi đã thăm dò ý kiến Giáo phận, Cha Quản nhiệm Nguyễn Ngọc Ban bắt đầu làm thử Bingo. Ban đầu mỗi tuần 1 ngày, sau đó thấy có lợi tức cao hơn nhiều so với tiền bỏ giờ mỗi Chúa nhật nên cha con quyết định mỗi tuần 2 ngày rồi lên 3 ngày (làm cho tới đầu năm 2003 chấm dứt hẳn). Thêm vào việc làm Bingo, hàng năm Cộng đoàn còn tổ chức bán quán Ngày Thánh Mẫu ở Missouri. Sau này, tại khuôn viên Nhà Thờ hằng năm Giáo xứ còn tổ chức Hội chợ Xuân, Hội chợ Hè (từ thời Cha Hòa, Giáo xứ còn bán quán tại hồ Sloan Lake mỗi mùa hè dịp “Asian Dragon Boat Festival”). Nhờ uy tín của Cha Ban, nhiều người cho vay tiền không lãi, cộng tiền vay giáo phận và cha con đã nghĩ đến việc tiến hành xây cất Thánh Đường.

Với Ôn Chúa giúp, Cha con đã đi “closing” trụ sở Nhà Thờ hiện nay vào ngày “lich sử” mồng 4 tháng 5 năm 1989. Đầu tiên chủ rạp hát đòi hơn 1 triệu đô la bao gồm 2 rạp hát, một nhà pancake, một nhà bank, và đất đai cùng parking lots...rộng gần 4 acres. Bàn nhau trả giá, rồi bớt dần, bớt dần! Chủ đòi \$800,000. Cha con lên gặp Đức Tổng Giám Mục Francis Stafford và trình bày. Ngài chỉ chấp thuận cho mua tới giá tối đa là \$450,000 thôi (vì nhìn vào số thu hàng tuần của Cộng đoàn). Ngày kê bán và người mua gặp nhau, không hiểu sao chủ đất xuống giá còn \$500,000 và giữ y giá đó. Cha con mừng “hết lớn” vội về làm lại giấy tờ cho Đức Tổng ký.

Cũng cần nói thêm, khi Cha xứ Ban và một số anh chị em thiện chí cùng với Ban Điều Hành của Cộng đoàn đi tìm địa điểm để tạo mãi Thánh Đường, Giáo phận có mách cho một khu đất rộng 10 mẫu và hai gian nhà (mỗi gian có kích thước vừa tầm cho 100 người tĩnh tâm) do một Nhà Dòng bỏ ngõ đã khá lâu ở hướng Bắc, đường 121 và Lowell Blvd. thuộc thành phố Westminster, Colorado. Tổng Giáo Phận sẽ biểu không cho Cộng đoàn nếu muốn. Sau khi dò hỏi và bàn đi tính lại, đại đa số giáo dân không đồng ý vì địa điểm quá xa cho các Giáo khu miền Nam (Littleton), miền Tây (Lakewood, Arvada) và miền Đông (Aurora) nên Cộng đoàn đã cảm ơn Tổng Giáo Phận và không nhận. Cộng đoàn vẫn chọn địa điểm hiện tại.

• Cả bé trai cũng góp công khuôn gạch xây hội trường thánh Giuse.

• Ban âm thực đang sửa soạn thực phẩm cho các vị làm việc.

• Mặt tiền của thánh đường đang được dựng lên.

• Mái cạnh tháp thánh giá cũng đang được dựng lên.

Chúa Nhật Lễ Hiện Xuống ngày 14 tháng 5 năm 1989, Cộng đoàn tổ chức Thánh Lễ tạ ơn Chúa, Đức Mẹ và Các Thánh Tử Đạo Việt Nam ngay tại rạp hát song lập (Twin Theater) tức bên trong Thánh Đường Giáo xứ hiện nay. Trước Thánh Lễ có rước kiệu kính Đức Mẹ và Hải Cốt Các Thánh Tử Đạo Việt Nam. Sau Thánh Lễ có tiệc trà và ký “sổ vàng” ân nhân với một chương trình văn nghệ hào hứng.

Sau Lễ tạ ơn hôm ấy, cha con bắt tay ngay vào việc trùng tu hai rạp hát, rộng khoảng 10,000 sq. ft. Phá bức tường ngăn cách của 2 rạp, gỡ bỏ và làm lại mái khác cao hơn, làm lại nền nhà... mọi sự làm mới hết chỉ giữ lại 3 bức tường bê tông sau bàn thờ và hai bên. Xây tháp cao có hình thánh giá, bức hình Đức Mẹ Việt Nam nơi cuối Nhà Thờ và các cửa sổ hai bên hông bằng kính màu do Cha Ban vẽ kiêu và Anh Chu Văn Thành bỏ công rạp nổi. Nhà Pancake cũng được cải biến để trở thành Hội Trường Thánh Giuse như hiện nay.

Các công tác xây cất nặng nhẹ đều do công lao của người trong Cộng đoàn đảm trách. Từ thợ xây, thợ mộc, thợ lợp mái, thợ “dry wall” và trần nhà, thợ hàn, thợ máy sưởi, máy lạnh v.v... từ anh “general contractor” Nguyễn Văn Trước (qua đời), “manager” Trần Anh Cường và hai ông anh phụ tá là Dũng và Việt, cho đến những cụ ông, cụ bà dọn dẹp, các chị lo cơm nước... đều cùng một chí hướng, một tâm nguyện là xây dựng Nhà Chúa. Cho nên mùa Hè dù trời nắng hay mưa, mùa Đông dù gió lạnh hay tuyết rơi, ai ai cũng đều làm việc 7 ngày một tuần. Một số người làm sở buổi chiều, tới giúp buổi sáng. Một số người sau khi tan sở, tới giúp buổi chiều cho đến tối mịt mới về nhà. Cuối tuần số người giúp đông hơn, có khi cả trăm người. Sáng Chúa nhật, cha Quản nhiệm dâng lễ tại địa điểm xây cất, sau đó cha con làm cho đến chiều. Buổi trưa cùng ăn uống với nhau rất đầm ấm và vui nhộn. Cũng có lúc, vì thợ nhà chưa lành tay nghề, vừa làm vừa học hoặc chưa quen xây Nhà Thờ với thước tắc không chính xác nên một vài lần đang làm nửa chừng, được lệnh “gỡ ra, làm lại!” báo hại nhiều kẻ (từ thợ chính đến thợ vịn) chẳng được vui! “Tai nạn” xảy ra cũng nhiều: đứt tay, dập chân là thường. Có một anh trong lúc làm việc trên mái nhà đã bước nhầm vào một lỗ hổng (nơi đặt máy lạnh) rớt từ trên mái xuống sàn nhà xi măng mà vẫn không sao! Đúng là Thiên thần bản mệnh nâng đỡ. Sau hơn 7 tháng, cha con làm việc tận tụy vất vả, ngày 24 tháng 12 năm 1989, một số rất đông người Công Giáo cùng một số thân hữu trong Cộng đồng người Việt tại Colorado đã cùng nhau cử hành Thánh Lễ Nửa Đêm mừng Chúa Giáng Sinh ngay tại ngôi Thánh Đường mới “của mình” tuy rằng còn loang lổ, thiếu thốn nhiều thứ. Nhưng với một bàn thờ kiêu “đã chiến” và một máng cỏ đơn sơ, Thánh Lễ được cử hành trong tinh thần khó nghèo hợp với Chúa Hải Nhi.

Phần III. Thành Lập Giáo Xứ

Ròng rã hơn một năm, với bao lao nhọc thể xác, bận tâm tinh thần, tài chánh lại giới hạn, nhưng Hai Cha, Thầy Thợ, Ban Điều Hành và toàn thể Cộng đoàn đã hoàn thành được Nhà Chúa, nơi mọi người gặp gỡ thờ phượng Ngài. Nhà Thờ do công lao của rất nhiều ông bà, anh chị em (một số đã qua đời) đồng lao cộng khổ để tạo dựng nên. Ngoài hai rạp hát đã xây dựng thành Thánh Đường, Giáo xứ còn làm chủ hai tòa nhà khác. Một là Ngân hàng (còn là Hội trường Thánh Tâm cho Thiếu Nhi sinh hoạt) sau này đã được san bằng để có thêm chỗ đậu xe. Hai là Pancake house (sau đổi thành Hội trường Thánh Giuse) nơi các Giáo Khu nấu ăn để bán cuối tuần.

Thứ Bảy ngày 7 tháng 7 năm 1990 lúc 10 giờ sáng, ngôi Thánh Đường với danh xưng “Nữ Vương Các

Thánh Tử Đạo Việt Nam” (Queen of Vietnamese Martyrs) đã được Đức Tổng Giám Francis Stafford đến thánh hiến. Tuy không nguy nga đồ sộ nhưng đã nói lên phần nào “nét đặc thù của dân tộc Việt-Nam,” lời Đức Tổng Giám Mục phát biểu trong phần giảng thuyết. Ngài cũng hân hoan nâng cấp “Cộng đoàn” thành một “Giáo xứ” trong Tổng Giáo Phận do Ngài làm chủ chăn và đặt Linh mục Tadêo Nguyễn Ngọc Ban làm Chánh xứ tiên khởi và Linh mục Francis Đỗ Cao Tùng làm Cha phó. Thánh Đường này là niềm hãnh diện của người Công Giáo Việt Nam tại Denver, Colorado.

Đồng tế trong Thánh Lễ có khoảng 40 linh mục Mỹ, Việt trong đó có Đức Ông Mai Thanh Lương (hiện nay là Giám Mục Phụ Tá Giáo Phận Orange, CA), Cha Bê trên và các Cha thuộc Chi Dòng Đồng Công, Cha sở Giáo xứ Presentation John Gibbon và phái đoàn. Cha Trần Thanh Minh từ Colorado Springs, Thầy Phó Tế Tâm, Quý Tu Sĩ Nam Nữ, quý lãnh đạo các tôn giáo bạn, và hàng ngàn giáo hữu hiện diện. Trước Thánh Lễ có pháo nổ. Sau Thánh Lễ có tiệc mừng thiết đãi mọi người tới 5 giờ chiều.

Thời gian sau đó là thăm dò dư luận và tổ chức lại cơ cấu điều hành cho phù hợp với cách tổ chức và điều hành trong Tổng Giáo Phận, Cha xứ Ban đã thành lập: Hội Đồng Mục Vụ, Hội Đồng Tài Chánh và các Ban, Ngành cần thiết cho mỗi Hội Đồng. Cha xứ mời Ông Nguyễn Đức Hiệp làm Trưởng Hội Đồng Mục Vụ và Chị Kim Mai làm Trưởng Hội Đồng Tài Chánh. Cho đến thời điểm này, ngoài 9 Giáo khu, Giáo xứ còn thành lập thêm 7 Hội Đoàn và 2 Ca Đoàn: Thánh Linh và Hải Triều, cùng với các nhóm và phong trào cầu nguyện khác.

Tương cũng cần nhắc tới một sự việc đau thương xảy ra vào dịp Tết Tân Mùi (1991). Một số rất đông người Việt Nam trong cũng như ngoài Giáo xứ nô nức tưng bừng tới Hội trường Thánh Tâm mừng Xuân trong ba ngày Thứ Sáu, Thứ Bảy và Chúa Nhật. Đây là lần đón Tết đầu tiên từ khi có Nhà thờ mới. Mọi sinh hoạt văn nghệ, ăn uống diễn ra tốt đẹp trong 2 ngày Thứ Sáu và Thứ Bảy cho đến lúc đóng cửa vào 12 giờ đêm. Sau 12 giờ đêm Thứ Bảy có 5 thanh niên trong đó có 2 kẻ mang mặt nạ, bất thình lình cầm súng đột nhập vào Hội Trường lúc Cha xứ cùng một số cộng sự viên, khoảng 40 người sau khi thu dọn, ngồi bàn định các sinh hoạt ngày chót. Ba người trong bọn họ đã cầm súng ngăn chặn 3 cửa ra vào và uy hiếp mọi người nằm úp mặt xuống sàn nhà. Họ lục soát và thu tóm các nữ trang, ví, xách tay, tiền bạc của mọi người kể cả Cha Ban. Đang lúc lục soát thì ông Nguyễn Văn Thế (qua đời) đã nhận ra dáng vẻ của tên cướp bịt mặt, nên ông không nằm xuống mà còn to tiếng: “Các anh làm cái gì kỳ cục vậy?” Sợ bị lộ nên tên cướp bắn vào chân bên phải làm ông ngã quỵ trên vũng máu. Vì có tiếng súng, cả bọn rút nhanh ra hai chiếc xe và rồ máy chạy mất trong đêm đen. Qua “con mê”

• Mặt tiền cuối thánh đường đang được xây cất.

• Mặt tiền và tháp thánh giá của thánh đường đang được xây cất.

• Thánh đường đang xây nhìn từ phía nóc nhà hội trường thánh Giuse.

• Gạch lót ngoài đang được xây lên.

• Các anh em giáo dân thấp đèn làm tối cho kịp ngày khánh thành.

• Mặt trước cuối thánh đường sắp hoàn thành.

• Các anh em giáo dân đang xây tháp thánh giá.

• Các anh em giáo dân đang lợp trần nhà trong thánh đường.

cha con lồm cồm ngồi dậy, gọi cấp cứu 911. Các Đài TVs số 4 và số 7 cùng tới một lúc với cảnh sát để làm biên bản và thu hình cho tới 3 giờ sáng. Các bà bị tóm mất một số nữ trang, các ông mất một số tiền mặt. Rất may số tiền lớn của Giáo xứ thu trong ngày hôm đó, được chị Thủ quỹ đếm và đưa cho ông chồng mang về trước nên bọn cướp không lấy được. Tuy nhiên, tại bệnh viện St. Anthony ở đường 17th bác sĩ đã phải cắt bỏ cái chân bị bắn để cứu mạng cho ông Thế!

Rạng sáng Chúa nhật, cảnh sát xa lộ biên giới Colorado và Kansas đã tình cờ chặn 2 xe chạy vượt tốc độ, khám thùng xe thấy súng, mặt nạ, bóp vít, nữ trang, tiền mặt khả nghi nên họ liên lạc về Wheat Ridge và cả bọn 6 người bị tóm gọn (cô gái thứ 6 khai bị bắt buộc theo và không hay biết gì nên được trả tự do ngay). Tòa án Denver xử 2 thanh niên bị mất (cư ngụ ở Denver với nhiều tiền án) mỗi người bị tù 240 năm, 3 người còn lại ở Houston mỗi người bị 140 năm tù. Đây là một bản án rúng động cộng đồng Việt Nam trên đất Mỹ vì bị xử quá nặng, nhưng “để làm gương,” theo lời chánh án Denver nói. Sau này những dịp mừng có đông người tụ tập, Giáo xứ đều thuê cảnh sát hay nhân viên trật tự Mỹ. Ông Anton Nguyễn Văn Thế qua đời vào ngày 5 tháng 12 năm 1999. Lễ an táng của ông có sự hiện diện của Cha cựu Chánh xứ Nguyễn Ngọc Ban và hai Cha cựu Phó xứ Đỗ Cao Tùng và Đỗ Linh Sáng.

Thời Cha Ban, Giáo xứ cũng tạo mãi được 300 phần mộ cho Giáo dân Việt Nam tại Nghĩa trang Mt. Olivet của Tổng Giáo Phận. Đến thời Cha Hòa, Giáo xứ lại có thêm 500 phần mộ nữa.

Cuối năm 1992 Dòng Đồng Công đã chuyển Cha Đỗ Cao Tùng đi nhận nhiệm sở mới và bổ nhiệm Cha Polycarp Nguyễn Đức Thuần, CMC làm Cha phó.

Sau khi nhận bài sai, Cha phó Thuần thành lập Hội Phụ Huynh gồm một số phụ huynh thiện chí có con em trong các lớp Giáo lý, Việt ngữ để giúp đỡ các Huynh trưởng của Đoàn trong việc liên lạc với phụ huynh các em khi các em vắng mặt không lý do và hỗ trợ thực phẩm, dụng cụ, lều bạt cũng như làm “chaperone” khi các em đi picnic và cắm trại xa v.v... Trường hội đầu tiên: Ông Đặng Phi Hùng, sau đó Ông Nguyễn Văn Vụ rồi đến Ông Huỳnh Tấn Sĩ. (Đến thời Cha Huyền, Ban Giám Luật thay thế Hội Phụ Huynh, rồi tháng 10 năm 2014 Đoàn Thiếu Nhi Kitô Vua kêu gọi tái lập Hội Phụ Huynh).

Tạo mãi Nhà xứ và khu đất làm Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ: Trước đây hai cha Quản nhiệm Cộng đoàn vẫn tạm trú tại Giáo xứ Presentation. Nhưng khi ngôi Thánh Đường của Giáo xứ sắp hoàn thành, hai Cha đã dời về căn hộ thuê gần Nhà Thờ để tiện việc đi lại cũng như mục vụ. Sau khi Nhà Thờ được thánh hiến, Cha xứ và Hội Đồng Tài Chánh nghỉ đến Nhà xứ. Rất may lúc đó có vài người Mỹ

bên cạnh Nhà Thờ ngõ ý muốn bán nhà và đất của họ. Tháng 3 năm 1992 Giáo xứ mua căn nhà gần kề Nhà Thờ (hiện là Nhà xứ) với giá \$100,000 và tháng 8 năm 1992 Giáo xứ mua thêm miếng đất rộng 1.5 mẫu kế bên (hiện nay là Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ) với giá \$115,000.

Đại Hội Giới Trẻ Thế Giới lần thứ VIII: Ngày Giáo xứ mừng kỷ niệm 3 năm thành lập Giáo xứ (Tháng 7/1990 - 7/1993) cũng là ngày mà Giáo xứ vinh hạnh được Liên Đoàn Công Giáo Việt Nam tại Hoa Kỳ chọn làm nơi sinh hoạt cho Cộng Đồng Công Giáo Việt Nam hải ngoại nhân dịp Đức Thánh Cha Gioan Phaolo II tới Denver chủ sự Đại Hội Giới Trẻ Thế Giới từ 11-15 tháng 8, 1993.

Những Đóng góp của Giáo xứ cho Đại Hội : Quý Cha và quý vị có trách nhiệm cùng rất đông anh chị em giáo hữu đã làm việc hết mình để phục vụ Dân Chúa đến Denver từ khắp mọi nơi trên thế giới. Sau đây là tóm lược những đóng góp đó:

■ Khánh Tiết: Các bạn trẻ đã dựng một Lễ Đài ngay trước tiền đường Nhà Thờ, nơi đây cử hành Thánh Lễ cho khoảng 11,000 người Việt Nam đến từ khắp năm châu tham dự Đại Hội Giới Trẻ Thế Giới. Quang cảnh khuôn viên Giáo xứ thật náo nhiệt vì các phái đoàn họp mặt. Họ đến bằng máy bay, xe buýt, xe nhà... Bận bịu nhất là các Ban Tiếp tân, Ban Hướng dẫn, Ban Ghi danh và Ban Âm thực.

■ Ca Đoàn Thánh Linh của Giáo xứ đã phối hợp với Ca Đoàn Portland, Oregon phụ trách phần Phụng vụ Thánh ca trong hai Thánh Lễ Đại trào tại khuôn viên Thánh Đường Giáo xứ và phần Thánh ca cho Giới Trẻ tại Auraria Campus và Colorado Convention Center.

Đặc biệt là buổi văn nghệ ngoài trời sau Thánh Lễ chiều Thứ Sáu, ban nhạc trẻ của Giáo xứ, tuy chỉ có 6 người cùng với các ca sĩ từ California do Cha Nam Hải hướng dẫn, đã làm “nổi đình đám” với một chương

trình dài hơn 2 tiếng đồng hồ nhưng hết sức sống động, được Cộng

đồng Công giáo hải ngoại tán thưởng “hết cỡ!” Đêm đó, Ban Âm thực đã huy động hàng trăm người tình nguyện phục vụ cho hơn 6,000 thực khách từ phương xa tới dự Đại Hội.

■ Các Thánh Lễ Đại trào: chiều Thứ Năm 12/8/1993 do Hồng Y Etchegaray chủ tế và giảng thuyết bằng Pháp ngữ, cầu cho quê hương Việt Nam. Cha Lê Quang Hiền chuyển ngữ. Thánh lễ chiều Thứ Sáu 13/8/1993 do Hồng Y Angelo Sodano, Quốc Vụ Khanh Tòa Thánh chủ tế và giảng thuyết bằng Anh ngữ, kính Các Thánh Tử Đạo VN. Cha Lê Quang Hiền chuyển ngữ.

■ Triều Yết Đức Thánh Cha John Paul II tại McNichols Sport Arena. Đây là một đặc ân Đức Thánh Cha Gioan Phaolo Đệ Nhị đã ưu ái dành riêng cho Cộng đồng Công Giáo Việt Nam, tuy xét về sĩ số thì kém xa so với các sắc dân khác. Hơn hai giờ sinh hoạt văn nghệ và đón tiếp các Hồng Y và Giám Mục, trước khi Đức Thánh Cha và Đức Ông Vinh Sơn Trần Ngọc Thụy, bí thư, xuất hiện trước công “tam quan” với ý nghĩa: Thiên thời – Địa lợi – Nhân hòa, một lối cấu trúc hoàn toàn Việt Nam. Đức Thánh Cha được mời ngồi vào ghế bành danh dự kiểu Việt Nam ngay chính giữa khán đài. Mở đầu là Đức Cha San Pedro đại diện Hội Đồng Giám Mục Hoa Kỳ chào mừng Đức Thánh Cha bằng tiếng Việt và tiếng Anh. Tiếp đến, một thiếu nữ Việt Nam đại diện giới trẻ chào mừng Đức Thánh Cha bằng tiếng Balan, tiếng mẹ đẻ của Ngài. Sau đó là hoạt vũ “Việt Nam Quê Hương Gấm Vóc” do hàng trăm vũ công (bên California) diễn tả đời sống hằng

ngày của người dân Việt Nam từ Bắc chí Nam, thời gian từ sáng sớm tinh sương cho đến khi hoàng hôn buông xuống. Đức Thánh Cha để ý theo dõi và lấy làm thích thú, ngạc nhiên. Ngoài ra, cũng tại thao trường này vào giờ khác, trong buổi triều yết Đức Thánh Cha cùng với Tổng Giáo Phận, Giáo xứ cũng cộng tác với đoàn thể bên California, để trình diễn một liên hoạt cảnh “Lính Thú, Bà Mẹ Quê, và Trống Com,” được mọi người vỗ tay tán thưởng nhiệt liệt.

Cha xứ Nguyễn Ngọc Ban nhận xứ mới: Sau 9 năm kể từ ngày về thay Cha Cần năm 1985, thì đầu năm 1994 Bề trên Chi Dòng thông báo Cha Ban sẽ được chuyển đến một nhiệm sở mới. Quá quyến luyến Cha, nên hai Hội Đồng Mục Vụ và Tài Chánh, Ban Chấp Hành các Giáo khu và mọi Ban, Ngành đồng ký thỉnh nguyện thư xin nhà Dòng cho Cha Ban ở lại, nhưng nhà Dòng đã không thể thỏa mãn lời yêu cầu của Giáo xứ. Cha xứ Tadêo Nguyễn Ngọc Ban nhận nhiệm sở mới tại Sacramento, California và sau nhiều năm dành dụm tiền và vất vả xây dựng Thánh Đường và Hội trường mới thì năm 2009 Ngài bị tai nạn lưu thông, nằm bệnh một thời gian và qua đời tại Nhà Dòng ngày 29/6/2010. Cha ra đi để lại nhiều ngậm ngùi luyến nhớ cho giáo dân Denver. Ngoài việc tạo dựng cơ sở vật chất, Cha còn để lại cho Giáo xứ Denver nhiều kỷ niệm đẹp trong đời sống tâm linh. Giáo dân Denver thường gọi Cha là “Sứ giả hòa bình.” Vì Cha đã lấy lại niềm tin và bác ái yêu thương sau một thời gian nghi kỵ lẫn nhau. Với đời sống đơn sơ, cầu nguyện và cần mẫn, Ngài nói rất ít nhưng làm rất nhiều và trước khi làm bất cứ công tác nào Ngài cũng đích thân nghiên cứu tỉ mỉ.

Cha Bartholomeo Đỗ Thái Hòa, CMC về nhận chức vụ Cha xứ: Ngày 29/8/1994 Bề trên Dòng cử cha Hoà về Denver nhận xứ, và ngày Chúa nhật 3/9/1994 dịp gần lễ Sinh Nhật Đức Mẹ, bốn mạng

nhất của Giáo xứ, Cha Ban và Cha Hòa đã bàn giao chức vụ Cha sở. Cha Ban rời Denver ngày 9/9/1994 để lên đường sang Sacramento, California coi sóc và chuẩn bị xây nhà thờ mới cho Cộng đoàn Việt Nam tại đó.

Cũng vào tháng 9 năm 1994, Sau Tu Nghi, Chi Dòng Dòng Công có Hội Đồng Quản Trị mới và Cha phó Polycarp Nguyễn Đức Thuận được bầu vào chức vụ Quản lý, nên Bề trên mời cha về Dòng và cử Cha Louis Phạm Hữu Độ, CMC thay thế vào tháng 12 năm 1994.

Tháng 2 năm 1998, sau 3 năm phục vụ ở Denver, Cha Độ chuyển về Port Arthur, TX. Thế là Denver trống ngôi Phó xứ một thời gian. Đây là thời gian ngắn (5 tháng) duy nhất mà Giáo xứ chỉ có một linh mục coi sóc, trong khi việc xây cất Trung tâm Sinh hoạt Giáo Xứ còn dở dang. Đến ngày 27 tháng 6 năm 1998 Giáo xứ chào đón Cha Martin Trần Dũng Lực, CMC đến từ Port Arthur, TX. Từ đó, hai cha Chánh, Phó vừa coi sóc giáo dân và Đoàn Thiếu nhi, vừa hướng dẫn nhà thầu và tình nguyện viên để hoàn thành Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ. Thời gian này Trưởng Hội Đồng Mục Vụ là Ông Trần Quang Vũ và Bà Nguyễn Thị Thu Cẩm làm Trưởng Hội Đồng Tài Chánh.

Bắt đầu từ tháng 12 năm 1997 trên khu đất của Giáo Xứ có sẵn, Cha xứ Hòa đã cho khởi công xây cất Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ (Parish Center) có tầng dưới làm Hội trường, Nhà Nguyện, và văn phòng Giáo xứ, rộng 21,000 sq.ft. Tầng trên làm 29 lớp học, rộng 16,000 sq.ft. Ngoài ra còn có Hầm (basement) rộng 4,600 sq.ft để máy điều hoà không khí và làm kho chứa đồ. Việc xây cất Hội Trường trước đây, theo cha Ban, dự trù khoảng trên dưới 2 triệu (thời Cha Ban quỹ tiết kiệm của Giáo xứ có \$1,200,000), nhưng Cha Hòa cảm thấy nhu cầu giáo dục cần nhiều phòng ốc cho con em, nên đã thay đổi

kế hoạch. Sau khi được Tòa Tổng Giám Mục cho phép xây dựng với kinh phí \$3,500,000, cha con cùng với nhà thầu bắt tay làm ngay. Nhà thầu chỉ có trách nhiệm những kiến trúc nặng như đào hầm, đặt móng, xây tường, lợp mái cho thành hình khung nhà còn mọi việc khác đều do người trong Giáo xứ gánh vác. Phần tài chánh cũng đã có nhiều nhà hảo tâm trong ngoài dâng cúng, hoặc cho Giáo xứ mượn với tiền lời nhẹ, hay không lời, trong một thời gian cố định Giáo xứ sẽ hoàn trả theo hợp đồng.

Tháng 5 năm 1998 nhà thầu đã làm xong phần chính của Hội Trường như đã nói ở trên, phần còn lại đều do người trong Giáo xứ làm dưới sự điều khiển của Anh Trần Anh Cường. Sau khoảng 1 năm rưỡi (từ tháng 12 năm 1997 đến tháng 5 năm 1999) Giáo xứ đã tổ chức Lễ khánh thành Hội Trường Nữ Vương Hòa Bình. Tuy nhiên bấy giờ Nhà Nguyễn kính Các Thánh Tử Đạo Việt Nam vẫn chưa hoàn tất.

Thứ Bảy ngày 8 tháng 5 năm 1999 lúc 10 giờ sáng Đức Ông Raymond Jones đại diện Đức Tổng Giám Mục, đến chủ tế Thánh lễ Tạ Ơn và cắt băng khánh thành Hội Trường Nữ Vương Hoà Bình. Liên sau đó là tiệc mừng khoản đãi quý Cha, Thầy, quý Tu Sĩ Nam Nữ, quý Quan khách Việt Mỹ và giáo dân thuộc các Giáo khu: Đồng Tiến, Fatima, Phêrô, Phaolô và Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp. Cùng ngày hôm đó lúc 5 giờ chiều có Thánh lễ Tạ Ơn do Cha Giám Tỉnh Chi Dòng Đồng Công chủ tế. Sau Thánh lễ chiều, Giáo xứ đãi tiệc quý Cha, quý Quan khách Việt Mỹ và giáo dân thuộc các Giáo khu: Thánh Tâm, Lộ Đức, Thánh Gia và Giuse. Tổng số quan khách tham dự tiệc mừng cả sáng và chiều là 2,000 người.

Ngày 9 tháng 5 năm 1999 hôm sau, nhằm Chúa Nhật Ngày Hiền Mẫu, lúc 9 giờ sáng Giáo xứ cung nghinh Thánh Tượng Mẹ Maria chung quanh Thánh Đường và Thánh Lễ Đại Trào do Đức Tổng Giám Mục Charles J. Chaput chủ tế. Tổng số người tham dự hôm đó là 1,800 người. Sau đó Giáo xứ đãi tiệc cho 150 quan khách đặc biệt, gồm phái đoàn của Tổng Giáo Phận Denver, quý linh mục đồng tế và đại diện các đoàn thể của Colorado.

Tổng kết phí tổn xây Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ lên tới \$4,200,000 nhưng số tiền nợ Tổng Giáo Phận và tư nhân chỉ có \$290,000. Thật ngoài sự mong ước. Được như vậy là nhờ vào tiền dâng cúng của Quý vị hảo tâm đạo, đời trong và ngoài giáo xứ, trong đó phải kể đến Ông John Horan (CEO của nhà quản Horan & McConaty), Ông James Hollingsworth và Ông Harold ở Colorado, Ông bà Mai Văn Phúc ở Texas, Anh chị Thoại & Diệp và Ông bà Nguyễn Văn Tiến ở California.

Trung tâm Sinh hoạt Giáo xứ là một cơ sở đa dụng. Hội Trường Nữ Vương

• Giáo dân tham dự thánh lễ Chúa Nhật ngoài trời trước khi bắt đầu làm việc.

• Trần nhà thánh đường đang được ráp nối.

• Khung trần nhà đã hoàn tất.

• Trần nhà thánh đường sắp hoàn tất.

Hòa Bình là nơi lý tưởng cho mọi sinh hoạt của giáo dân và con em trong Giáo xứ vào mỗi Chúa nhật và những ngày lễ lớn như Giáng Sinh, Phục Sinh, Tết Tây... Bên trong xếp được 1,800 ghế ngồi và Nhà Nguyễn còn chứa thêm được 230 chỗ. Ngoài ra nếu xếp đủ bàn ghế, Hội Trường có thể chứa được 800 chỗ ngồi thoải mái, là nơi đặt tiệc cưới khang trang, rộng rãi vì có sân khấu lớn, sàn khiêu vũ rộng, hệ thống âm thanh và ánh sáng tối tân. Cộng thêm một nhà bếp đầy đủ tiện nghi và ở ngoài là một sân đậu xe thênh thang ít nơi đâu có.

Trong thời Cha Hòa làm Cha xứ thì Ông Nguyễn Văn Hào làm Trưởng Hội Đồng Mục Vụ và Trưởng Hội Đồng Tài Chánh là Bà Nguyễn Thị Nghi.

■ Thứ Bảy 10 tháng 6 năm 2000 (Năm Thánh của Giáo Hội) Giáo xứ hân hoan chào mừng và cảm tạ Chúa, Mẹ vì Thầy Phêrô Đặng Phi Hùng, được Đức Tổng Giám Mục Chaput đặt tay và truyền thánh chức Phó tế vĩnh viễn tại Nhà Thờ Chính Toà và nhận bài sai về phục vụ Giáo xứ nhà, nơi mà Thầy đã từng sinh hoạt nhiều năm trong các lãnh vực như: Ban Điều Hành, Ca đoàn, Phụng vụ, Ban Phụ huynh... khi còn là một giáo dân.

■ Bắt đầu từ năm 2002, Giáo xứ có một giờ Châu Thánh Thể sau Thánh Lễ vào mỗi chiều Thứ Năm hàng tuần nơi Nhà Nguyễn. Thời Cha Khánh làm Chánh xứ, nhân dịp Tòa Thánh mở Năm Thánh Thể (2004-2005) Ngài còn cổ động giáo hữu châu thêm nguyên ngày Thứ Sáu hàng tuần từ 9 giờ sáng, kết thúc bằng Thánh Lễ lúc 6 giờ chiều. Truyền thống đạo đức đó Giáo xứ vẫn duy trì cho đến ngày nay.

Ngày 17 tháng 4 năm 2002 Cha Lêo Vũ Đình Huyền, CMC được Nhà Dòng cử tới thay thế Cha Martin Trần Dũng Lực nhận nhiệm sở mới ở Syracuse, New York. Vào giai đoạn này, ngoài Ban Giáo lý, Việt ngữ và sinh hoạt Đoàn Thiếu nhi, Cha phó Huyền còn thành lập Ban Giám Luật (thay Hội

Phụ Huynh) để cùng cộng tác với Đoàn và các Thầy Cô giữ trật tự trong giờ học và liên lạc với các Phụ huynh có con em theo học các lớp Chúa nhật.

Cha Đỗ Thái Hòa nhận nhiệm sở mới: Sau hơn 8 năm phục vụ Giáo xứ, ngày Thứ Bảy 23 tháng 11 năm 2002 Cha Hoà già từ Giáo xứ để đi nhận nhiệm sở mới. Vì khiêm nhường không muốn giáo dân đưa tiễn rình rang, Cha đã âm thầm ra đi. Cha phó Huyền đảm nhận chức vụ Chánh xứ một tuần lễ trước khi Cha Chánh xứ mới đến.

Ngày 1 tháng 12 năm 2002 Giáo xứ đón tiếp Cha Hilariô Nguyễn Hải Khánh, CMC về nhận chức Chánh xứ. Trong thời gian ngắn ngủi 5 năm ở Giáo xứ Denver, Cha đã có những cải cách hợp thời, thích ứng hoàn cảnh, thu đặc nhân tâm, sinh hoạt với các đoàn thể và tôn giáo bạn trong tinh thần yêu thương và kính trọng lẫn nhau. Đặc biệt Cha cộng tác chặt chẽ với các đoàn thể như Cursillo, Legio Mariae và các nhóm như: “Nhóm Chia Sẻ Lời Chúa,” “Nhóm Khó Nghèo” trong việc học hỏi Thánh Kinh và hoạt động Bác Ái cho những người vô gia cư ở Denver. Nhiều người trong và ngoài Giáo xứ quý mến tính tình vui vẻ và hoà đồng của cha.

Trong thời kỳ Cha Khánh ở Denver, Giáo xứ đã trả hết nợ vào tháng 2 năm 2004. Và với sự giúp đỡ của anh Mai Dương Thế (qua đời), Giáo xứ đã san bằng ngân hàng trước Thánh Đường để làm thêm nhiều chỗ đậu xe, và hoàn chỉnh toàn diện parking lot chung quanh và phía sau Thánh Đường, nhờ đó giáo dân đi dự lễ có thêm chỗ đậu xe nhất là vào những ngày lễ lớn.

Ngày 27 tháng 10 năm 2003, Tân Hồng Y Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn, Tổng Giám Mục Sài Gòn, trên đường trở về Việt Nam từ Roma, đã ghé thăm Giáo xứ. Sau khi quan sát mọi sinh hoạt của Giáo xứ, trong Thánh Lễ với các cha Việt Nam trong vùng, Ngài tuyên bố: “Ngọn đuốc Đức tin đang

ở trong tay anh chị em, hãy nhớ truyền lại cho con cháu chúng ta.”

Sinh hoạt ngày Chúa nhật của các em thiếu nhi còn có thêm Ban Văn Hóa, đứng đầu là Ông Trương Công Nhật, liên lạc chặt chẽ với các ngành Việt ngữ, Giáo lý và sinh hoạt Đoàn. Ban Văn Hóa cũng đảm trách tổ chức các buổi lễ hội mang tính cách văn hóa và dân tộc cho Giáo xứ (Ban Văn Hoá sau này đổi danh xưng thành Ban Giáo Dục vào thời Cha Ngân, Trưởng Ban là Cô Phùng Mỹ Dung).

Năm 2007, qua sự liên lạc của anh Vũ Hùng, Chương trình Phát thanh của Giáo Xứ được phát thanh trên làn sóng “short wave” hàng tuần vào mỗi Thứ Sáu từ 5 đến 6 giờ chiều do Ban Phát thanh của Giáo xứ đảm trách và tiếp vận từ Đài Phát thanh tiếng Việt ở tiểu bang Virginia. Trưởng ban Phát thanh là Ông Trương Công Nhật. Chương trình gồm đọc các bài đọc và chia sẻ Lời Chúa theo Chúa Nhật trong tuần, hạnh các Thánh, Thánh ca, tin tức Giáo xứ và Giáo hội hoàn vũ ... với sự cộng tác hàng tuần của các Linh mục, Phó tế và nhóm thiện chí trong Giáo xứ. Rất tiếc, chương trình phát thanh này đã bị tạm ngưng vào mùa hè 2014 vì Đài Phát thanh tiếng Việt ở Virginia không còn hoạt động nữa.

Ngày 4 tháng 6 năm 2005 Giáo xứ hân hoan chào mừng thêm một tân Phó tế vĩnh viễn là Thầy Lorenso Ngô Thế Tông được Đức Tổng Giám Mục Chaput đặt tay và phong chức thánh. Thầy cũng được bài sai trở về phục vụ Giáo xứ Denver, nơi trước đây Thầy đã từng phục vụ trong Ban Điều Hành của Cộng đoàn thời sơ khai.

Cha Giuse Vũ Kim Ngân, CMC: Ngoài một vài trường hợp ngoại lệ, trong Tổng Giáo Phận Denver nhiệm kỳ thông thường của Cha xứ là 6 năm và Cha phó là 3 năm. Nhưng Cha Khánh mới ở với Giáo xứ được 5 năm thì Nhà Dòng chuyển Cha đi Minneapolis, MN và cử Cha Ngân về Denver thay thế. Các ngài bàn giao vào dịp Lễ Đức Mẹ Vô Nhiễm đầu tháng 12 năm 2007.

Năm sau, tháng 5 năm 2008 nhà Dòng lại cử Cha Gregory Trần Vi, CMC tới Giáo xứ Denver thay thế Cha Leo Vũ Đình Huyền phục vụ Giáo xứ đã hơn 5 năm. Rồi sau 3 năm phục vụ với chức vụ Phó xứ, năm 2011 Nhà Dòng chuyển Cha Vi về Dòng và bài sai Cha Tôma Nguyễn Tuấn Bình, CMC đến thay thế.

Trong thời Cha Ngân làm Cha xứ, Giáo xứ cũng đã thuê nhà thầu đổ xi măng cho miếng đất bên cạnh Hội Trường Nữ Vương Hòa Bình (hướng Tây Bắc) tạo thêm được 20 chỗ đậu xe cho giáo dân. Đồng thời cũng tạo mãi được một căn hộ có sân rộng trước sau ở phía Nam khuôn viên Nhà Thờ. Giáo xứ dự định sẽ phá bỏ căn hộ này và xây Nhà xứ mới trên đó, còn Nhà xứ hiện nay sẽ được san bằng làm thêm chỗ đậu xe. Năm 2010 Cha xứ Ngân giữ Ông Nguyễn

• Trần nhà thánh đường đã xong, đang chờ sơn.

• Một giáo dân đang sơn trần nhà.

• Gian cuối thánh đường đang xây cất.

• Sửa soạn trần nhà trước khi sơn.

• Ngày khánh thành thánh đường Giáo Xứ Nữ Vương Các Thánh Tử Đạo Việt Nam.

• Đức Tổng Giám Mục James Francis Stafford chủ sự.

• Khung cảnh thánh lễ khánh thành bên trong thánh đường.

• Đức Tổng Giám Mục ban phép lành sau thánh lễ khánh thành giáo xứ.

Văn Hào ở lại chức vụ Trưởng Hội Đồng Mục Vụ, và đặt Ông Lê Minh Sơn là Trưởng Hội Đồng Tài Chánh thay bà Nguyễn Văn Nghi.

Cuối năm 2011 Giáo xứ hay tin nhà Dòng đã bầu Cha Ngân vào chức phụ tá Bề trên, đặc trách Truyền Giáo. Ngài sẽ về Nhà Mẹ bên Việt nam phục vụ trong vòng 5 năm. Rồi sau đó nghe thêm tin Cha Louis Phạm Hữu Độ, CMC đang làm Cha xứ Giáo xứ Kitô Vua ở Fort Worth, TX sẽ trở lại Denver thay Cha Ngân. Ngày Lễ Sinh Nhật Đức Mẹ 8-9-2012 Cha Ngân và Cha Độ đã bàn giao chức vụ.

Cha xứ mới với nhiều cái mới như các Chén Lễ, Khăn Thánh, Chân Nền Bàn Thờ, Chân Nền Phục Sinh nơi Nhà Thờ và Nhà Nguyễn đều được sắm mới, do các quý vị hảo tâm dâng cúng. Nhà Thờ cũng đã được thay thảm mới.

Đầu năm 2013 Cha xứ Độ đã đặt Ông Trịnh Ngọc Long làm Trưởng Hội Đồng Mục vụ thay thế ông Nguyễn Văn Hào đã làm 12 năm liên tiếp, và cha mời Ông Lê Minh Sơn tiếp tục giữ chức vụ Trưởng Hội Đồng Tài Chánh. Hai Hội Đồng này có nhiệm kỳ 3 năm.

Ngoài ra, niên học 2013-2014 Cha xứ Độ cũng nhập chung các ngành Giáo Lý, Việt Ngữ và Giám Luật lại dưới chung một mái trường có tên gọi “Trường Giáo Lý-Việt Ngữ Thánh Đa Minh Saviô” và đặt Anh Trần Hữu Phùng làm Hiệu trưởng, cùng sinh hoạt với Đoàn Thiếu Nhi Kitô Vua. Cha còn hoàn chỉnh Đoàn Liên Minh Thánh Tâm theo hàng ngũ, đồng phục và trao trách nhiệm phụ trách giờ chầu đền tạ vào mỗi Thứ Sáu đầu tháng kính Thánh Tâm Chúa.

Vào đầu tháng 6 năm 2014 Giáo xứ cử hành Thánh Lễ và Tiệc Mừng Tạ Ơn 10 năm linh mục cho Cha phó Bình và 20 năm linh mục cho Cha xứ Độ.

Tháng 8 năm 2014 sau thời hạn hơn 3 năm phục vụ Giáo xứ, Bề trên cử Cha Bình đi làm Chánh xứ ở Lincoln, Nebraska. Cha rời Denver ngày 2 tháng 9 năm 2014 sau khi bàn giao chức vụ Phó xứ cho tân Linh mục Phanxico Salesio Tạ Tân Văn, CMC, chịu chức linh mục tháng 6 năm 2014.

Tháng 10/2014 Đoàn Thiếu Nhi kêu gọi tái thành lập Hội Phụ Huynh để giúp các em.

Sau cùng, ngoài 3 Phó tế đã ghi trên, chúng ta cũng hãnh diện và ghi ơn các Linh mục xuất thân từ Giáo xứ. Đó là Cha **Nguyễn Trọng Tước**, SJ; Đức ông **Nguyễn Văn Quang**; Cha **Phùng An Toàn**; Cha **Cao Minh Thái**; Cha **Đình Tiến Hoàng**; Cha **Văn Đình Quang**; Cha **Phạm Trung Hưng**, SJ; Cha **Phạm Đức Hạnh**, SJ; Cha **Trần Hoàng Tuấn**; Cha **Lê Tiến Hóa**, CMC và Cha **Đỗ Long Vân**, CMC. Các Sơ thì có Sơ **Nguyễn Thị Sen** thuộc dòng Phan-xi-cô, Sơ **Phạm Thị Sự** thuộc dòng Đa-minh, Sơ Maria **Nguyễn Thị Lan** thuộc dòng Đa Minh, Sơ Magdalene **Nguyễn Thị Thu Hằng** thuộc dòng Đa-minh, Sơ Maria

Goretti **Nguyễn Thị Thanh Xuân** thuộc dòng Đaminh, Sơ **Lê Thị Xuân Ngọc** thuộc dòng Đaminh, Sơ **Trần Thị Ngọc Dung** thuộc dòng Trinh Vương Thương Xót. Đó là những hoa quả của Giáo xứ dâng lên Thiên Chúa.

Lịch sử là bài học chung cho nhân loại. Ở đó người ta biết được mốc điểm thời gian là năm tháng nào? nhân vật là ai? và biến cố gì đã xảy ra? Từ đó người ta rút kinh nghiệm để thăng tiến. Tạ ơn Thiên Chúa, Mẹ Maria và các Thánh Tử Đạo Việt Nam, đã ban ơn, bảo vệ và đồng hành với Giáo xứ qua bao sự việc thăng trầm. Cảm ơn quý Cha, Thầy, quý ông bà, anh chị em đã chung tay xây đắp Giáo xứ lớn mạnh như hôm nay. Muôn đời chúng con Cảm tạ Hồng ân từ Trời cao và Tri ân mọi Ân nhân của Giáo xứ.

• Hội Đồng Mục Vụ
đương nhiệm

• Hội Đồng Tài Chánh
đương nhiệm

Tài liệu trích dẫn:

- “*Những Ngày Đầu Thành Lập CD Đến Khi Trở Thành Giáo Xứ*” Nguyễn Quang Tuyền, *Số Đặc San đầu tiên Xuân Đình Sứu 1997*
- “*Giáo Xứ Trên Đà Phát Triển*” Mỗ Làng, *Đặc San Xuân Đình Sứu 1997*
- “*Sinh Hoạt Giáo Xứ*” Mỗ Làng, *Xuân Đình Sứu 1997, Kỷ Mão 1999, Canh Thìn 2000 và Quý Mùi 2003*
- “*Năm Mới Nói Chuyện Cũ*” Nguyễn Quang Tuyền, *Đặc San Xuân Kỳ Mão 1999*
- “*Bingo Giáo Xứ*” Người Miền Núi, *Đặc San Xuân Quý Mùi 2003*
- “*Giáo Xứ Của Tôi*” KTL, *Đặc San Xuân Quý Mùi 2003*
- “*15 Năm Thành Lập GX, Nghĩ Gì Và Làm Gì?*” HĐ Mục Vụ, *Đặc San Xuân Ất Dậu 2005*
- “*30 Năm Khởi Đi, 15 Năm Nhìn Lại*” bút ký của Nguyễn Quang Tuyền, *Đặc San Xuân Ất Dậu 2005*
- “*Thương Tiếc Cha Xứ Tiên Khởi Tadéo*” Phó Tế Đặng Phi Hùng, *Bản Tin Giáo Xứ Tháng 7, 2010*
- “*Queen of Vietnamese Martyrs Parish*” Kỷ Yếu “*125 Years Anniversary*” của TGP Denver 2011.